

Jakab Ferenc, Németh Anna, Bodó Pálné, Hajdu Etelka és a többiek

Ha valaki az Ujzsedgi Kender-Lenszöví Vállalatnál a gyár béke-mozgalma után érdeklődik, azt mondják: „Menjen csak Jakab Ferenchez, a mi békéttitkárunkhoz. Az elmond mindent“. Már évek óta Jakab elvtárs tölti be ezt a jelentős tisztséget. Ő volt a kezdeményezője a „Kérdezz-felelel“ országosan elterjedt mozgalomnak. Nem is tudná megszámolni, hány béke-kisgyűlést tartott már, hány emberrel beszélgetett a békéről, szinte naponta. Résztvett a békeörsegek szervezésében, melyeken nemcsak a gyár dolgozói értek el kimagasló munkasikerüket, hanem a maga is: többszörös újtító, sztahanovista, a „Kiváló dolgozó“ kitüntető jelvény birtokosa. Magáról nem beszél, inkább

lelkes aktíváról,

a különböző üzemméretű békéttitkárait, békeharcosait dicséri.

Ismerjük meg Németh Annát, a gyár egyik legfiatalabb békeharcosát.

Szép, vékony, barna lány. Ugy mondják róla dolgozó társai: „Jólétkü, szorgalmas. Amit reá bíznak, mindent elvégez, pontosan jár a DISZ Petőfi körére, tagja a népi táncsoportnak és a mi küldöttünként vesz részt a szegedi békéttalálkozón“. A stoppolóban dolgozik Gorcse Éva munkatársa, a barátnője, akivel együtt azon fáradozik, hogy a fiatalok között ők járjanak élen a munkában. Talán még szóvalassuk meg Annuskát: „Nagyon örülök és büszke vagyok, hogy ilyen fiatal létemre megbíznak bennem. Békeküldöttnék javasoltak, pedig

sok kiváló dolgozó van a gyárban“

Bodó Pálné sztahanovista szövínot is régi ismerősként üdvözölhetjük. Még élénken emlékszik a III. békekongresszusra. Akkor is kiváló munkával készült rá — most is a negyedikre. Azóta újabb sztahanovista oklevelet kapott és mindig 100 százalékos minőségű a munkája.

— Pár nappal ezelőtt a békeörsegen — mondotta — 116 százalékot értem el. Most a IV. Magyar Békekongresszusig 130-ra akarom fel tornáztatni a teljesítményemet. Persze akad egyéb munkám is, hisz tanácstagként választották. Pár nappal ezelőtt intéztem el egy ügyet, úgy örülök neki. Kis Lászlóknak kihoztak vagy 6 ezer forintos számlát, hogy fizesse be 20 éves fiának

kórházi ápolási költségeit. A szociális osztályról kiküldtek engem a családhoz. A fiú piciny gyerekkora óta fekvő beteg, most jogot tanul, pedig nagy betegségben szenved. Jelenleg nem tud felkelni, eddig is hol járt az iskolába, hol nem. Ott-hon négyen vannak, nem túlságosan nagy a keresetük.

A tanács segít rajtuk,

elintéztem. Mikor közöltem Kissékkel, hogy nem kell fizetniük, nagyon boldogok voltak. Segíteni, örömet hozni az embereknek, munkálkodni békénk megvédésében, ez a mi nagy, nemes feladatunk.

... Gyűlt a Nyugat-Németország felfegyverzése elleni aláírás az üzem díszes albumában. Hajdu Etelka, a gyár hangos híradójának bemozdója, ez a fiatal, alacsony, fekete lány sorbajárt a gépeket. Arról szólt a dolgozókkal, hogy írják az albumba a nevüket, tiltakozzanak a háború ellen, pecsételjék meg békeakarataikat. Nem volt egyetlen olyan ember sem, aki nem írta volna alá a lapot és szavakban is kifejezték békehajukat. Így ment ez három napig. A délelőtt, a délután dolgozókat is felkereste, de mi legyen az éjjeli szakmájosokkal? Az elmúlt szombatban bál volt az üzemben. Felsővárosról — ahol ugyancsak aktívan résztvesz a kerület békemozgalomában — eljött a gyárba és édesanyjával, Hajdu Lászlónéval majdnem éjfélig

gyűjtötték az aláírásokat.

Egyik nap Etelka édesanyja, aki a cernázó egyik sztahanovistája békeörseget állt gépe mellett. 110 százalékot ért el megelőzőleg és a békeörsegen eredményét 128 százalékra növelte.

Boldogan kapcsolta be a hangosító berendezést az új békeharcos és küldött ajándékalt drága édesanyjának...

A díszes album sok oldala már megtelt, különböző formájú betűkkel Közel másfélszer dolgozó örökítette meg nevét ebben a békealbumban, amelyet el akarnak küldeni a IV. Magyar Békekongresszusra abból a nagy gyárból. És a felszabadulási versenyben békeörsegekkel is készülnek az Ujzsedgi Kender-Lenszöví Vállalat munkásai, műszaki dolgozói a békekongresszusra, április 4-re. Fáradoznak, munkálkodnak drága hazánk erősítésén, békénk védelmében.

M. T.

Pártélet

Strack Ádám elvtárs két hete ünnepelte 73. születésnapját. Őrá is ráfér már a pihenés, megérdemli a nyugodt életet, s meg is tudjuk adni számára. Pihenjen, de ne álljon félre, mert szükség van őrá is, mint a hozzá hasonló öreg harcossokra. Ha elbeszélgetünk az ilyen öregekkel, kérdezősködünk régi és mostani munkájukról: sokat tanulhatunk ezektől az életapasztalatokban gazdag emberektől. Rájövünk, szükség van rájuk a közös munkában. Nem szabad, hogy értékes tudásuk kárba vesszen, használjuk fel az idősebb nemzedék tagjainak ismeretét és bölcsességét.

Bizony, nem kell messzire mennünk, hogy meglássuk azt az árnyéket, amely még nem is olyan rég az öregek életére vetődött. Nemritkán tiszteletlenek voltak velük szemben, s keveset törődtek érdekeikkel. De ma már nem formálisan, hanem meleg, emberi együttérzéssel vizsgáljuk minden idős ember sorsát. A Szegedi Párt-Végrehajtóbizottság oktatási osztályán az idősebbnek járó figyelemmel foglalkoztak Strack elvtárral is. Az elmúlt oktatási év után, bár jó munkát végzett, arra kérték, ha nehezire esik az idén már, ne mint propagandista, hanem a pártmunka egyéb területén dolgozzék ott, ahol neki könnyebb.

Strack elvtárs örült a figyelemnek, de azt mondotta van önéi ereje arra, hogy a legnehezebb és a legfontosabb pártmunkát végezze. „Ha a 81 esztendő Churchill — mondotta Strack elvtárs — így belefelelszik a munkába, az ő osztálya, a burzsoázia, az imperializmus érdekében, én azt kérdezem az elvtársaktól, szabad-e nekem 73 éves korban visszavonulnom, engedni abból a munkából, amit eddig végeztem?“ Hívás nélkül jelent meg az első propagandista konferencián s azt kérte, ezévből is adják vissza neki hallgatóit, hogy taníthassa őket.

Nem könnyű dolog átforgatni a föld kemény kergét, nem könnyű dolog átalakítani a természetet, de nem sorolható a könnyű feladatok közé a szocialista ember nevelése sem. Strack Ádám elvtárs, a Munka Érdeméremmel kitüntetett öreg harcos vállalja ezt a feladatot.

Az a boldog ember, akinek része jut az élet közös kegyeléből,

Az öreg harcos

aki közüggyel együtt halad. Strack elvtárs öreg korában is részt kér a közös ügyből és jól ki is veszi részét ebből a nemes munkából. Ezért részesítette az elmúlt héten a Szegedi Párt-Végrehajtóbizottság külön dícséretben jó propagandista munkájáért.

A dícsérő szavak után szót kért, elmondotta érzéseit. Hallgatuk és nem tudunk betelni szavai szépségével. Beszéde minden sallangtól mentes, találó volt, tele meleg színekkel és távol minden berozsádósodott sablontól. Fiatal éveiről, ifjúmunkás társairól beszélt. Számukra az egyéni érdekek háttérbe szorultak a társadalmi kötelezettségek előtt. Örömeik, bánatuk ugyanolyan szilárdan összeforrt a közös ügy sikerével, mint a közös ügy az ő sorsukkal. Még fiatal tanonc volt, a magyarországi munkásmozgalom ifjú harcosaként tevékenykedett. Röpcédulát szőtt, plakátokat ragasztott, s apró gyermekked arcán csatlant a rendőrfonon, később hátán a kardlap, többször a Markó utcai fogház lakója is volt ezért Budapesten.

Hallgattuk. Szavai nyomán szinte láttuk a párt, a mozgalom ifjú harcosait, mintha tegnap találkoztunk volna velük és ez azért volt, mert Strack elvtárs beszéde, élményeinek közlése, amelynek sokszor maga is szenvedő alanya volt, élettéljes és friss volt.

A propagandista munkáról, propagandista társairól beszélt, akik megelégedtek pártmunkájukról. Ezek az elvtársak megelégedtek arról — mondta —, hogy hétmillió szovjet katonának kellett meghalnia, hogy ők tanulhassanak. Megelégedtek feladatukról, mert nem ismerik a munkásmozgalmat, nem ismerik elődei harcát, amelynek minden mozzanata a boldogabb jelen előkészítője volt. Igen, a történelem nagy tanítóestere. A legjobb mesterek tapasztalatai kikövezik az új sikere felé vezető utat. A múlt, dicső tettei jobb munkára szólítanak, új győzelmek-re lelkesítenek.

Azt mondja egy szovjet közmondás: „A tanulatlan ember olyan, akár az életlen balta. Fát ugyan vágatsz vele, de csak nagy munkával“. Ebben a közmondásban bele van sűrítve a propagandisták nemes feladata, munkájának célja, Valamennyiük munkájára egyformán áll, hogy szerény, hétköznapi

tetteiket át kelj hatnia annak a büszke tudatnak, hogy nagy és fontos dolgot végeznek. Ők a terjesztői annak a legyőzhetetlen, éltető eszmei erőnek, amellyel a párt felfegyverez a harcra és a győzelemre.

Strack elvtárs propagandista, aki tudását szerényen és mértéktartóan használja. Számára az előadás, a szeminárium anyag mindig érdekes és úgy igyekszik tovább adni ezt másoknak is, hogy érdekes legyen. A propagandista konferenciára mindig jól felkészül. Jól ismeri a soronkövetkező anyagot, a propagandamunka témáját: lelkiismeretesen áttanulmányozza az erre vonatkozó irodalmat. De minden esetben megkérdezi önmagától vajon megtett-e mindent, hogy helyes választ tudjon adni hallgatói kérdéseire, s a legmeggyőzőbb legyen minden szava. Minden mondata, amit kimond, mélyen belevésődött a hallgatók öntudatába, érdeklődést keltsen a valósághoz fűződő, szemmel látható kapcsolatával, hogy segítségükre legyen nekik az élet megértésében, az előttük álló feladatok helyes megoldásában.

— **Ott, ahol** a mindennapi kérdésekkel a propagandista össze tudja kapcsolni a szeminárium anyagát — mondja Strack elvtárs — ott az érdeklődés természetesen. Ha a propagandista elfogadható, megnyugtató választ tud adni minden esetben, akkor nemcsak a szeminárium hallgatóit tanítja, hanem másokat is. Mert a gyakorlatból tudom, hallgatóim a gépek mellett, a munkatermekben aztán tovább viszik, egymás között tárgyalják a hallottakat. Ezért azt tartom, nem hűsz embert, hanem többször hűszat tanít, nevel a propagandista a kis létszámú szemináriumán.

Igen, a propagandista csak jó felkészüléssel tud tanítani. Lapozzon bele az előtte fekvő nagy könyvbe, a mi változatos, harcos, munkás jelenünkbe, a tanultakat kapcsolja össze azokkal a problémákkal, amelyeket maga az élet vet fel, s amelyeket megvilágítanak a párt irányító határozatai, de nem minden esetben értenek meg mindjárt az egyszerű dolgozók. Strack elvtárs munkája példa arra, hogy minden a propagandistán múlik, azon, hogy világosan látja-e, érti-e a jelenkor problémáit, hogy egyszerűen taníthat érzi-e magát, vagy politikai harcosnak, nevelőnek. Elengedhetetlen, hogy szeresse a propagandamunkát, mert rossz mester az, aki nem szereti szakmáját, rossz az a hivatásos művész, aki nem látja hivatásának nagyszerűségét. Így van ez a propagandistákkal is.

Strack Ádám elvtárs azt tartja igen helyesen: sem tudás, sem tapasztalat nem jogosítja fel a propagandistát arra, hogy magával szemben csökkentse a követelményeket. Öreg harcos, érzi, hogy fontos feladatot bízta rá: a munkások politikai nevelését s a felelősség-tudata s a rábízott feladat kellette jó nyugtalanság érzése sohasem hagyja el és ez az érzés nem engedi, hogy a szemináriumára készületlenül menjen el. Soha nem feledkezik meg arról, hogy másokat tanítani mindenekelőtt azt jelenti, hogy mi magunk is tanuljunk. Nem kétséges, hogy azok a foglalkozások, amelyekre átgondoltan, céltudatosan és szeretettel készül, élénken és érdekesen folynak le, és nagyon hasznosak a hallgatókra nézve.

Több év óta ismerem Strack Ádám elvtársat, a 73 éves Strack bácsit és arra gondolok, a párt szerete, a munkásosztály szerete, nevének szerete, az emberi akarat esodálatos dolgokra képes. Megfiatalítja az öreg harcost, erőt ad neki, hogy segítse, tanítsa ifjabb társait. Az ő példája arra tanít bennünket, párttagokat: irtsunk ki a szívünkkel minden gyengeséget, könnyelműséget, kövessük őt, az idősebbet, a tapasztaltabbat, az edzettebbet az ügyünkért idős korában fáradhatatlanul lelkesedő, dolgozó párttagot.

(mag)

MANAPSÁG TERMÉSZETES, hogy neves írók, tudósok és politikusok fordulnak meg nap mint nap az egyszerű emberek között. Sokszor órákhosszat beszélgetnek, tanácskoznak munkásokkal, parasztokkal és iparosokkal anélkül, hogy idegeneknek éreznék őket magukról. A tudós alakja körül sem lebeg már az a misztikus köd, amelylyel az a másik kor körülvette. Minden gát leomlott, amelyet mesterségesen emeltek az emberek közé. Rövid az út a munkapad és az íróasztal vagy a kutatószoba között. A nagy, közös ügyön munkálkodó emberek véglegesen egymásra találtak.

Ezek a gondolatok járnak eszemben, míg Buza László egyetemi tanár szobáját keresem a Jogtudományi Kar folyosóján, s valahogy ez a meggyőződés ad bátorságot ahhoz, hogy egy tudományokban járatos emberre ajtó nyissak. Mikor a kilincsre teszem a kezemet, érzem, hogy nem barátságosan elefantcsonttoronyba lépek, hanem egy szívvel, lélekkel munkálkodó tudós ember dolgozószobájába. Abba a dolgozószobába, melyben a nemzetközi jogi tudomány mellett még a Hazafias Népfrent és a békeharcoszámítalan problémája is.

ARRA GONDOLOK mitőlít belepek, hogyan gondolkodik egy tudós a mindennapi élet ezer apró mozzanatán, s hogy van-e valami haszna az életnek és a tudománynak abból, hogy a tudós drága idejéből néhány szabad óráját is a közösségnek adja.

EMBER ÉS KÖZÖSSÉG

Ezzel a kérdéssel indul a beszélgetés:

— Mivel felelhetnénk azoknak, akik a Hazafias Népfrent zászlóvontásakor azt mondták, hogy ez a mozgalom közönséges választási praktika és nem is fogja túlélni a választásokkal?

— A tényekkel — mondja Buza professzor, a Hazafias Népfrent Városi Bizottságának elnöke. Azzal, hogy tulajdonképpen a választások után kezdünk igazán munkához. Azóta sok mindenben segítségére voltunk a Városi Tanácsnak. Ma már eredményesen dolgoznak a kerületi bizottságok is és a nagy városi programot egybehangoltan a kerületek szükségleteivel. Magam is jelen voltam több kerületi tanácskozáson és elmondhatom, hogy a lakosság mindenütt örömmel ajánlja fel segítő kezét és részt vállalt a program megvalósításából. Különösen megkapott az a jelenség, hogy az emberek szebbé akarják varázsolni a várost, amelyben élnek, fásítási és utca-szépítési tervekkel állnak élnék. A Hazafias Népfrent tehát él és dicsőséges programjának megvalósítása folyamatban van.

A feleletnek ezzel vége. Jól esik lenni a ceruzát és egy pillanatra megpihenni, főlnézni az emberre, aki ezt a hatalmas, mindent átfogó mozgalmat vezető és irányítja városunk-

ban. Az ember el se hinné, hogy ezt a nagy, egész embert kívánó feladatot el lehessen végezni az oklató és tudományos munka mellett. Pedig itt van a példa a minden magyarizkódságnál szebben beszélő valóság: a tudós benne él a küzdelem életben, ezek szívével érez és ezek szemével lát mindent. Tervez, hibákat orvosol, embereket tanácsol és amellet kiváló oklató és tudományos munkát végez. A beszélgetéssel az is kiderül, nincs ebben semmi öröngösség, hiszen az egyik nem zárja ki a másikat.

— Mikor fiatal koromban doktornak avattak, egy kedves tanárom óva intett, hogy sohase szakadjak el az élettől. Ezt a hasznos tanácsot igen megiszvéltem és a Hazafias Népfrentben betöltött elnöki tisztségem azért is igen kedves nekem, mert ez az élettől való kapcsolat egyik legszebb lehetősége. És nagyon szerencsés is számomra, mert sem oklató, sem tudományos munkámban nem hátráltat. Ellenkezőleg. Számos olyan tapasztalatra tudok így szert tenni, aminek nagy hasznát veszem a nemzetközi jogi tudomány szempontjából is. A tudósnak ismernie kell az élet valamenyny oldalát és hazafias kötelességből munkálkodnia is kell azért a közösségért, amely biztosítja számára a kutatás minden

Beszélgetés Buza László professzorral, a Hazafias Népfrent szegedi bizottsága elnökével

feltételét. Ilyenformán a jó egybeesik a hasznossal — s ennek csak örülni lehet.

MILYEN SZÉP EZ! S ezt a korszerű élettelvet csak szépíti Buza professzornak az egész emberiség legnagyobb ügyéért, a békéért való munkálkodása, amely tetteiben, a békéért való mindennapos küzdelemben nyilvánkozik meg.

— A nemzetközi jogász szakmájánál fogva is érdeklő a békeharcos. Ez az érdeklődés azonban nem merülhet ki az államok közötti szerződés megkötésénél, vagy meg nem tartásánál és egyes kormányok emberiségellenes törekvéseinek vizsgálatában. Ezekben a kérdésekben állást is kell foglalni. És fontos ismerni saját nemzet és más nemzetek békehangulatát is. Sokat foglalom az emberek között és meggyőződtem arról, hogy a város népe magáéva tette a Hazafias Népfrent programjának azt a részét is, amely a békéért vívott harcra vonatkozik. A lakosság politikai érdeklődésének középpontjában a béke gondolata áll, mert minden ember megtanulta már azt a történelmi igazságot, hogy a boldog élet és az eredményes munka alapja a teremlő béke.

S ahogy tovább beszélgetünk, egyre inkább érzem, hogy Buza professzor, fém

gyelme mindenre kiterjed. Ha én említsek még meg csak egyetlen dolgot, amit ő annyira a szívében visel, s amire keresve-keresi az orvosságot.

— Szerintem Szeged lakosságának legegységesebb problémája a lakás-gond. Kár volna azt hinni, hogy ezen csak új lakások építésével lehet segíteni. Igen sok család elmaradna a lakást kérők sorából, ha a KIK nagyobb gondot fordítana a lakások karbantartására. Az egészségtelen, sőt lakhatalan lakásokat nem is olyan óriási költséggel helyre lehetne hozni. De nemcsak ezért elégedetlen a lakosság. A Tanács Város- és Község-gazdálkodási Osztálya nem mindig hoz megnyugtató határozatokat. Egy példát mondom. Felkeresett egy műhelyhelyiséget igénylő kisiparos azzal a végzéssel, amelyet kapott. Ezen az áll, hogy másnak ítélték oda azt a helyiséget, amit igényelt. Ez a bürokratikus intézkedés bizalmatlanságot szül. Ne sajnálják odairni, hogy miért adták másnak! Ugy gondolom, a dolgozók bizalmatlansága megszűnne, ha bizonyos ellenőrzési jogot kapnának a lakáskérdésekben.

REPÜL AZ IDŐ, el kell búcsúznom. S míg ezeket az apró dolgokat rendezgetem, amelyeket leírtam, nem is tudom hirtelen, hogy a tudóst, a békeharcost, vagy a hazafit becsüljem-e Buza professzorban.

(A-D)

Olvasd a
Társadalmi Szemle
minden számát.
Elméleti fejlődésedet segíti elő!